

Merja Vilenius

Karisma ja kultit

Merja Vilenius

KARISMA JA KULTIT

© 2017 Vilenius, Merja

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-951-568-311-3

"Ei!" Swede huusi. Jainalaisuutta, lakitietoa, uskomatonta viattomuutta ja kaikki epätoivoista, kaikki siksi jotta hän saisi etäisyyttä niihin neljään tappamaansa. "Tämä peli ei vetele! Sinä et ole kotoisin Algeriasta etkä sinä ole Intiasta! Sinä olet amerikkalainen tyttö Old Rimrockista New Jerseystä! Tosi tosi sekopää amerikkalainen tyttö!"

Philip Rothin teoksesta "Amerikkalainen pastoraali" (1997, 275.)

Sisällys

SAATTEEKSI LUKIJALLE	8
I TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT	10
JOHDANTO.....	11
SUOMALAINEN KULTTI- JA LAHKOKESKUSTELU .	13
KAATUMINEN JA ARMONLAHJAT	16
MOONILAISUUS-KULTTI ELI YHDISTYMISKIRKKO	19
ERIKOISIA KULTTEJA JA MARADONA USKONTO ..	21
ESIMERKKEJÄ TUHOAVISTA KULTEISTA.....	25
MAX WEBER JA KARISMA.....	29
GEORGE ORWELL JA ANIMAL FARM	32
MITÄ KULTIT OVAT?.....	35
CARGO-KULTTI.....	36
POMIO KIVUNG-KULTTI	38
KULA-KULTTI.....	39
USKONNON JA MAGIAN SUHDE	41
POLITIikka, TERRORISMI JA KULTIT	43
SKIENTOLOGIA-KULTTI	45

KARTANOLAISUUS JA KORPELAISUUS –	
TUHOISIA KULTTEJA SUOMESSA	49
IRROTTAUTUMINEN JA TOTTELEVAISUUS	
KULTEISSA	52
ITSETUNTEMUS- JA JOOGAKURSSIT	55
LYHYT HISTORIA KULTEISTA JA NIIDEN	
SYNTYVAIHEISTA	58
NOSTREDAMUS.....	59
AURINGON TEMPPELI-KULTTI	60
1800-LUKU JA ENSIMMÄINEN MURROKSEN	
AALTO	62
1950- JA 1960-LUKU, TOINEN MURROKSEN AALTO	
JA NEW AGE.....	64
KARISMAATTINEN LIIKE	67
II TEORIA	71
VALTA JA NICCOLÒ MACCHIARELLI	72
VALTA JA THOMAS HOBBS	74
VALTA JA ÉMILE DURKHEIM	75
TAPAUSESIMERKKI KULTISTA JUMALAN LAPSET	76
KLASSINEN SOSIOLOGIA JA VALTA-KÄSITYS.....	81

KAKSIJAKOINEN VALTA JA JUMALAN LAPSET	85
KULTTI.....	85
VALTA JA HANNA ARENDT	87
VALTA JA ANTHONY GIDDENS.....	92
VALTA JA AMITAI ETZIONI.....	95
KUULIAISUUS.....	96
USKONNOLLINEN JOHTAJUUS KULTTIEN, LAHKOJEN JA KIRKKOJEN SYNNYTTÄJÄNÄ.....	101
MAX WEBERIN TYPOLOGIA	101
JOACHIM WACHIN TYPOLOGIA.....	107
MICHEL FOUCAULT: PIILOUTUVA VALTA JA TIEDON VALTA.....	112
KURINPITOJÄRJESTELMÄT.....	113
SISÄINEN KURI.....	115
PANOPTICON	116
TAIVAAN PORTTI-KULTTI.....	118
FYYSINEN, MATERIAALINEN JA SYMBOLINEN VALTA	120
LOPUKSI.....	122

LÄHTEET JA KIRJALLISUUTTA:.....	123
---------------------------------	-----

SAATTEEKSI LUKIJALLE

Tämän teoksen tarkoituksena on auttaa pohtimaan nykypäivän uskonnollisia ja poliittisia ilmiöitä. Se ei ole hakemisto erilaisista kulteista, vaan erilaisia, itse kultteihin liittyviä asiakokonaisuuksia esiintuova tietokirja. Kirjan lähdemateriaalista mainittakoon, että siinä on käytetty niin erilaisten uskontojen tai kulttien omia kirjoja ja lisäksi niitä pohtivia tutkimuksia ja tutkimuskirjallisuutta. Teos jakaantuu kahteen osaan: tutkimuksen lähtökohtiin ja teoriaosuuteen. Molemmissa osioissa on tuotu erilaisia esimerkkejä, jotka liittyvät karismaan ja kultteihin. Mukana on kulteissa olleiden omia kertomuksia kohtaloistaan. Suuret kertomukset ovat kokeneet murroksia, voisi sanoa, että nyt 2010-luvulla on menossa ns. kolmas aalto tai kolmas murros, siksi on tärkeää pohtia kulttien merkityksiä ja luonteita.

Haluan myös kiittää Suomen Tietokirjailijat ry:tä, jolta saamani apurahan turvin olen voinut uusinta tieteellistä teostani ”*Karisma ja kultit*” työstää. Apuraha on antanut mahdollisuuden etsiä kirjallista materiaalia ja tuonut työrauhaa. Lisäksi kiitän avo-
puolisoani kirjallisuustieteen filosofian maisteria Apo Forsellia avusta ja inspiraation tuomisesta.

Turussa 14.9. 2017

I TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

Teos Karisma ja kultit on jatkoa keskusteluun, jota tänä päivänä erilaisista uskonnollisista yhteisöistä käydään. Sen tarkoitus on avartaa havaitsemaan karismaattisten johtajien merkitys kultti-uskonnoissa ja samalla herättää kysymyksiä, miten helposti kulttien toimintaan voi joutua mukaan.

www.bod.fi